

כעוטר,קיימים במסגרת ניהול ההליך המשפטי לתקיפת החלטת עורך המכרז. בקליטת האגוז, חובת נקיון כפיים זו מזכיבה בפני העוטר דרישת גבואה של יושר, הגינות ואמינות בניהול ההליך המשפטי, שבו נדונה עתרתו. לאחר הקדמה זו, אדון תחילת בישומה של עילת חוסר נקיון הcpfים בפסיקה. לאחר מכן, אסקור את תכליותיה של העילה, ואנתח תכליות אלו בהשוואה לאינטראס בקיים מערכת סעדים אפקטיבים, כמווצע בספר זה.

7.1.1 עילת חוסר נקיון הcpfים המהוותית

ביסוד עילת חוסר נקיון הcpfים המהוותית מצוי כלל הקובלע, כי מתמודד במכרז אשר חטא בעצמו בדרך החתוםードות במכרז, דלתותיו של בית המשפט המינהלי תהיינה סגורות בפניו ולא יהיה זכאי לسعدים. לדוגמה, בעניין ג.א.י. – **בני פיתוח והשקעות**³¹³ התכוונה העוטרת לעקוף את תנאי המכרז על ידי התקשרות עם חברה קבלנית בעל סיוג קבלני כנדרש בתנאי המכרז, כדי שהלה ישתמש בעוראה איש-קשות במכרז – ואמ לה זוכה במכרז, כי אז תבצע העותרת את העבודה כקובלן משנה. עתירת העותרת נדחתה למורות פגמים מהותיים בהתנהלות הרשות הציבורית, אשר אישרה את התקשרות של החברה הזוכה, ששימשה איש-קשות, עם המשיב השלישי בעירה בתווך קובלן משנה, בעוד שאפ הוא לא עמד בתנאי המכרז.³¹⁴ בג"ץ נימק, כי השאלה שועמדת בפניו היא האם בית המשפט הגבואה לזרק צדקה להעניק סעד לעוטר הבא אליו בידים לא נקיות. על שאלה זו השיב בג"ץ בשלילה.³¹⁵ באשר לתוצאה השיפוטית לנוכח התנהלותה הבלתי תקינה של העירייה ציין בית המשפט: "לא די

בג"ץ 358/87 ג.א.י. – **בני פיתוח והשקעות בע"מ נ' עיריית ירושלים**, מב(3) 460 (1987).

³¹³

שם בעמ' 411.

³¹⁴

שם, בעמ' 411–412. בלשונו של שмагר: "... בפני השאלה, אם בית המשפט הגבואה לזרק צדקה להזוויט סעד למי שבא אליו שלא בידיים נקיות...מי שיודיע, כי איןו בין הזכאים להשתתף במכרז, מאחר שאינו מקיים תנאי המכרז, ומחפש לעצמו איש-קשות כדי ליזור מציג של קיום התנאים (כי הרי סוכם שהמשיבה השנייה לא תיטול כל חלק מעשי ביצוע העבודה), איןו פועל בתום-לב ובاهנוות. הוא אינו יכול, על-כן, לבוא ולבקש סעד מבית המשפט הגבואה לזרק. בודאי אינו יכול לבקש תרופתו כאן בשל כך ששותפו למציג האמור (המשיבה השנייה) אינו מקיים התcheinבותו לפי ההסכם האמור, שזרק היה לקדם את המטרה של איגוף תנאי המכרז, ומתקשר עם המשיב השלישי".

³¹⁵

במציאות פגמים אצל המש��בים,ומי שմבקש דין צדק גם צריך להיות לא רבב בנושא המועלה על-ידי, כאשר הוא בא בשערו בית המשפט הגבו לצדקה.³¹⁶ פסק הדין בפרשת ג.א.י. מדגיש את הקושי הקיצוני שנגרם עקב הקפדה יתרה עם חסר מוסריות העותר תוך מניעת סעדים המתבקשים בניסיבות אי התקינות המינימלית שמתתקפת מן העובdot: ההתקשרות בין עורך המכרז לבין הזכות נותרה על כנה למורות שהזכות שימושה איש קש, ובתוור שכזו כלל לא התכוונה לבצע את העבודות נושא המכרז.³¹⁷ זו גם זו, התקשרות הזכות האמורה עם קבלן המשנה נותרה אף היא על כנה.

זאת חרף כך שכית המשפט היה מודע לכך שקבלן המשנה הנזכר, בדומה לעותרת, לא עמד בתנאי הכלירות שנקבעו בתנאי הסף של המכרז. בפרשא אחרה שהוכרעה לאחרונה בבית המשפט לעניינים מינימליים בעניין ברנד תעשיות³¹⁸ שימושה על חסר ניקיון הכספיים אחד מבין מספר נימוקים לדחיתת בקשה לצו בגיןים שי אסור על עורך המכרז ללהתקשר עם הספק. בפרשא זו, נטלה העותרת חלק בהליך רכש ממושך יחסית, שהתגהל ללא פרטום מכרז ומשלא קיבלה את התקשרותה עתירה לבית המשפט בטענה, כי הליך הרכש היה טוען פרטום מכרז ומשום בכך מנועה הייתה הרשות מלאתתקשר עם הספק שנבחר.

בבית המשפט קבע, כי בנסיבות העניין, משנתלה העותרת חלק בהליך רכש והצעתה נדחתה, מנועה היא מלטעון נגד חוקיות ההליך, מטעמי חסר ניקיון כספיים.³¹⁹ לוגוף של דברים בבית המשפט קבע, כי החלטת עורך המכרז שלא לפרסם מכרז, אם הייתה שגואה "אינה פוגעת בשלטון החוק פגיעה 'רעה וקשה'". בסקולול מכלול עילות הסף³²⁰, הגיע בית המשפט למסקנה, כי אינו סבור ש"גפל פגם מהותי

³¹⁶ שם.

³¹⁷ בלשונו של שмагר: "אין ספק, כאמור, שהמחלוקת השנייה נתנה ידה למעשה בלתי רצוי מבחינת כללי המכרזים, כי היפה את עצמה לשם להסבירה, הנוטן חתימה במכרז תמורה דמי عملיה".

³¹⁸ עת"ם (מיןולי חי') 09-09-9326 ברנד תעשיות בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ (21.9.2009).

³¹⁹ על יסוד אותה תשתיית עובדיות מצא בית המשפט, כי העתירה גם נוגעה בשיחוי. ³²⁰ לדברות השיקול שביצוע ההתקשרות כבר התחילה וכן שיקולי דחיפות.

של אי חוקיות היורד לשורשם של דיני המכרזים והמצדיק מתן הצעו.³²¹ פסק הדין מלמד, כי אפילו כאשר עילת חוסר נקיון הכספיים המהותית מלאה בטעמי נספחים לדחיתה של עתירה, עדין קשה לקבל את התוצאה של שלילת הסעדים מהעותר. אם הרשות הציבורית התקשרה בחוזה עם ספק ללא פרסום מכרז, תוקף הפרת החובה לפרסום מכרז, הרי שאינטראציה ציבורית נגע כתוכאה מכך. היעדר נקיון כלפי של העותר, געדר השיבות בהסתכלות רחבה של קיום חובת המכרז, בהיבט של שמירה על עקרון השוויון לגבי מתמודדים פוטנציאליים שוכותם להתמודד במכרז נפגע, ובhibet של שמירה על שלטון החוק. יצוין, כי השאלה העיקרית לגוף העתירה, קרי האם קמה לעורך המכרז חובה לפרסום מכרז שהופרה? לא הוכראה או למצער נותרה בערפל סמייך.³²² פסק הדין גם מלמד על הקלות היחסית שבה יכול עורך המכרז לחתמן את עילת חוסר נקיון הכספיים: באפשרות הרשות הציבורית לשתחף את המתמודד בהליך שחוקיותו מוטלת בספק, ואם בשלב מאוחר יתרחט המתמודד ויפנה לבית המשפט תוכל הרשות לחסום את הביקורת השיפוטית על ידי הטלת מום במוסריות המתמודד. כאמור, במקרה הנדון, אומנם לא נקבעה, במפורש, קיומה של אי חוקיות, אך בעניין אחר, בפרשת צ'ינגי פלייס³²³ הבהיר בית המשפט מפורשות, כי המניות הנוצרת כתוצאה מהפרת חובת נקיון הכספיים תקפה דווקא במצב של אי חוקיות.³²⁴

³²¹ שם, בפסק' 16 להחלטתה של השופטה של ברכה בר-זיו.

³²² עניין בולט נוספת בפסק דין הוא היקף הדיון המוצמצם יחסית לגופו של עניין. דיון זה, אשר נפרש על פני פחות מעשור אחד ממשך פסק דין המכיל תשעה עמודים (שיעירם התמקד בהתנהלותה הפטולה של העותרת), הוטא לאינטראס בשמירה על תקינות המכרז הציבורי ועל טוהר המידות.

³²³ בש"א (מחוזי י-ט) 1309/98 (מחוזי י-ט) 427/98 צ'ינגי פלייס בע"מ נ' אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ תק-מה 98(2) 2992 (1998) (להלן: "צ'ינגי פלייס").

³²⁴ בלשון השופטה איליה פרוקצ'יה: "לטענת המבekaשת כי אי החוקיות שבהתකשות תוקף הפרת חובת המכרז מצדיקה מתן סעד ארעי גם למי שניהל משא ומתן אינדיידואלי, וכל זאת כדי לעקור את אי החוקיות ולכוף את חובת המכרז, יש להשיב: עקרון המניות תקף דווקא במקרים שבהם חלה חובת מכרז והוא לא קויימה, שכן אחרת ניתול ערכו של עקרון זה אם יש להחילו רק מקום שבו הכי לא חלה על הרשות חובת מכרז." (שם, עמ' פלייס). ראו גם בג"ץ 256/85 בשג"ץ 10/86 כתן נ' המועצה ומקוםית קריית טבעון, מ(1) 610 (1986). באותו העניין, חטא העותר כאשר הגיע למכרז שלוש הצעות בתוקף מעטפה (במקום הגשת הצעה אחת) וטען לפוגמים דרך ניהול המכרז. נשיא, כתוארו אז, מאיר שмагר פסק: "דרך

על אף האמור, ניתנת בית המשפט כלפי חוסר נקיון הכספיים המהותי אינה אחידה. לדוגמה, בפרשת ניו-אלி בבנמל³²⁵ קיבל בית המשפט העליון את עדורה של המעדערת לאחר שעתירתה נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי. למרות ממצאו של בית המשפט לגבי התנהגותה הבלתי ראייה של המעדערת ועל אף השינוי שבו נגעה עתירתה, קבע בית המשפט, כי יש לדון לגוף העורר ואף געתר לו באופן חלקי, על ידי קיצור תקופת ההתקשרות שנכרתה שלא כדין, בין הרשות הציבורית לבין הוועכה.³²⁶ נראה, כי במקרה מסוים זה גברו שיקולי שלטון החוק על שיקול חוסר נקיון הכספיים של העותרת.

נגזרת נוספת של עילת חוסר נקיון הכספיים המהותית, הנשענת על אותו הרעיון, הינה הכליל בדיוני המכרזים, הקובע, כי עתירתו של מתמודד המודע לפגם שנפל בתנאי המכزو להשתתף בו ולעתור נגדו רק לאחר שהתרבר, כי לא זכה – תידחה על הסף.³²⁷ כלל זה מוכיח למתחודד במכزو, המודע לפגם בהליך המכزو ולא התריע על כך³²⁸,

כזאת... לא הייתה הוגנת כלפי כל יתר המשתתפים... לא מצאנו עילה לפטילהה של המסקנה אליה הגיע המשיבה הראשונה, אף אם נפלו פגמים בדרך הניהול של המכزو, مثل כאשר נוהל משא ומתן בקשר להנזהה בתשלום הפרמייה, הרוי כמקובל עליינו בתחום זה, לא די בכך כדי להעניק לעותר את המבוקש בעתרתו: כפי שציינו בעבר לא אחת, הרוי מי שחתא בעצמו בכל הנוגע בדרך השתתפותו במכזו, לא נשמע לו כאשר יבוא להלין על תוכנות המכزو... (שם, בעמ' 612–613); בש"א (מחוזי ת"א) 30411/02 קומברס בע"מ נ' בזק החבאה הישראלית לתקשרות בע"מ Tak-ma (3) 5147 (2002). העותרת טענה, כי ההתקשרות בין הרשות הציבורית ובין הוועכה, בהיקף של מיליון ש"ח נערכה ללא פרסום מכزو ולא ביום הליך תחרותי שוויוני. בקשה לזו בגין נדחתה על הסף בין היתר לאור מסקנת בית המשפט, כי העותרת נתלה חלק בהליך את אי חוקיותו תקפה בבית המשפט.

³²⁵ ניו-אלி בנמל, עילן ה"ש 220.

³²⁶ שם, בעמ' 9 לפסק דיןה של השופטת ארבל.

³²⁷ בג"ץ 126/82 טיולי הגליל בע"מ נ' ממשלה ישראל, לו(4) 44, 48 (1982) (להלן: טיולי הגליל). עילה זו עשויה לשמש אף לדוחיות על הסף של תובענה מינימלית לפיזוי קיום (ראו ע"מ 3879/09 יהלומית פרץ נ' משרד האוצר פט' 15 לפסק דין של השופט חנן מלצר (2.6.2014)).

³²⁸ אלא מהthin לסייע הליך המכزو כדי לדעת אם זכה בו ומאותר יותר פנה לבית המשפט ורק משהתרבר לו כי לא זכה.

גם מוסרי מסווג של חוסר הגינות.³²⁹ מתמודד כאמור, נחפש גם כ...”מוותר על האפשרות להטיל דופי לאחר מעשה במכרו ובתנאיו”³³⁰, הינו הינו נחפש בכלל החשתק המונע ממנו לדופי בהליך שנטל בו חלק בהסכם. פועל יוצא של כלל זה הינו מספר רב של מקרים שבהם נדחו עתרות ובקשות לسعدים, כאשר הפרת החובה למחות מיד שימושה שיקול לך.³³¹

³²⁹ כפי שציין השופט א' שינוביים בעניין **טיול בגליל**, לעיל, ה"ש 327, בעמ' 48–47: “העותרת השתתפה במכרו לפי התנאים האמורים, מבלתי שתמהנה בכך. כלל הוא, שאין אדם יכול מצד אחד להשתתף במכרו ומצד שני להעלות טענות בכך, משנתברר שלא זהה בו... הנימוק דופי לאחר מעשה במכרו ובתנאיו. מפרנס המכרו והשתתפים בו וכאים לבתו, ככל אחד מה משתתפים קיבל על עצמו את תנאיו, ושבהיליכם תקין ומקובל יוכל המזמין לקבל את הצעה הטובה והנאה לו ביותר, וכן כי מציע הצעה זאת הוא שיזכה במכרו... כל ההצעה על הכרוך בה דורשת מאין והשיקה ניכרים. על-כן לא יהא זה הוגן, אם משתתף במכרו, הרואה בו פגם מתחילה, ישtopic, אך יתריע על כן, לאחר שהתרבר לו שלא זהה. יש בכך חוסר הגינות הן כלפי המזמין והן כלפי המשתתפים האחרים.”

³³⁰ שם, בעמ' 48.

³³¹ בג"ץ 252/71 רסקוumba להתיישבות חוקלאית נ' עיריית תל-אביב, כ"ה(2) 582–587 (1971) (להלן: רסקו). העירה נודחתה ממשום שהועתר לא מהה במועד על פגמים שנפלו בהליך המכון. בבג"ץ 249/72 מבאות ביתר נ' עיריית ירושלים, כ"ו (2) 627–630 (1972) סירב בגין לפסול הצעה بالتוי והותמה שתוקנה לאחר פתיחת תיבת ההצעה. השופט צבי ברנוון ציין: “אין ספק, כי הצעת המשيبة השלישית, כפי שהוגשה, הייתה נוגעה בפגם מהותי ורציני, שכן היה שימוש עיליה לוועדת המכירים לפסלה ולא להביאה כליל לדין. אך, כאמור, השתלשלות העניינים הייתה אחרת... לא הייתה התנדדות מצדו לבקשת בא-כח המשيبة השלישית לתקן את המעוות על-ידי הוספת התייחסו על ההצעה ולמתן הרשות, וכך נפסק כי אי-התנדדות בשעה המכונה פועל נגד מי שambilקש לאחר-מכן לבטל אקט מגהיל...”. בה"פ (מחוזי י-ט) 279/94 אומנייטק איכות בע"מ נ' מדינת ישראל (2.9.1996) דחה בית המשפט את העירה, בין היתר, בעילה של אי השמעת מהה במועד למרות טענות לעניין ניגוד עניינים; בפרש קיסר הנדסה, לעיל ה"ש 129, פס' ב' לפסק דין של מישאל חזין, נדחתה בקשה לסתור זמני בערורה, בין היתר, מטעם שהועתרת לא תקפה תנאי במכרו שהוא פגום לרעתה, אלא לאחר שנודע לה כי לא וכתה במכרו. בע"מ 6118/11 המוביל הדורומי צביקה (1990) בע"מ נ' עיריית באר שבע פס' י' לפסק דין אליקים רובינשטיין (28.8.2011) דחה בית המשפט את בקשה המעררת לעיכוב ביצוע פסק דין של הערכה דמלתא אשר דחתה את העירה. בין יתר שיקולי הדינה צין בית המשפט העליון, כי אם סבירה שתנאי הספר אינם ראויים שומה היה עליה להשיג עילך ולא להשתתף

7.1.2. עילת חוסר נקיון הכספי הדינונית

כפי שצוין, חובת נקיון הכספי הדינונית קובעת אמות מידה נורמטטיביות שמוטל על המתמודד המקופח במכרז – כouter,קיים במסגרת ניהול ההליך המשפטי לתקפת החלטת עורך המכרז.

למחותה של חובה זו ציינו שופטי בג"ץ לפני למעלה משישה עשורים בפרשת **מנזר סנט וינסנט**³³²: "זהו מקרה הרואוי להרחבת הדיור על הכלל, כי לא יבוא אדם לבית-המשפט הגבואה לצדך אלא *with cleans hands*...כל הפונה לבית המשפט חייב לגילות ולא להסתיר מאומה מכל העבודות החשובות לגבי השאלה הנדרונה". באותה פרשה ביטלו השופטים, ללא דין לגופו של עניין, צו על תנאי שהוצא קודם לכן בחילוקו את בא כוח המבקשת בהוצאות אישיות, לאחר שקבעו, החסיר פרטם מהותיים בהשתלשות העובדתית הרלוונטית לבקשתו לצו על תנאי, שהוגשה במעטדצד אחד.³³³ עילת חוסר נקיון הכספי הדינונית יושמה על ידי בג"ץ גם בתחום המכירות הציוריות. לדוגמה, בעניין **עמיר 334** טענה העותרת, כי נפלו פגמים בהצעת החברה הזוכה ובפעולות עורך המכרז. אולם, העותרת, אשר ביקשה להכריז עליה כזוכה במכרז, נמנעה מলצין בעתרתה על-אודות חוסר שביעות עורך המכרז מהעותרת בתקופת ההתקשרות הקודמת בין הצדדים. שופטי בג"ץ דחו, על כן, את העתירה על הסף בעילה של חוסר נקיון והבהירו, כי לא רק התנהגות ש"אינה חופשית מפגמים" מצד העותר במסגרת הליכי המכרז תגרום לדחית עתירתו, אלא גם התנהגותו הפגומה של העותר בפניה לבג"ץ תביא אותה תוצאה.³³⁵ עילת חוסר נקיון הכספי היוגה

במכרו ולהעלות את השגותיה ורק לאחר שלא כתה (פס' י' לפסק דין אליקים רובינשטיין).

³³² **מנזר סנט וינסנט**, לעיל ה"ש 308, בעמ' 674.

³³³ שם בעמ' 675.

³³⁴ בג"ץ 447/81 **עמיר חברה לשירותים ואוזקה בע"מ נ' עיריית הרצליה**, לה(4) 670 (1981).

³³⁵ הנשייא, כתוארו אן, מאיר שmagor, שם, בעמ' 672–673: "בית המשפט הגבואה לצדך, המתבקש להוציא סעד מן הצדך, איןנו מגיש את הסעד אלא למי שרואוי לך, ואין די בכך שהעותר, הבא בפני בית משפט זה, מצביע על ליקויים או פגמים, שנפלו במעשהיהם או בפעולותיהם של אחרים. תום הלב וגilio הלב מצד העותר, המבקש כי בית-משפט זה יושיט לו סعد, הוא תנאי מוקדם שאין בלעדיו להתערבותו של בית המשפט. ככל שהכלל, המובה לעיל, מתייחס למקרים, צינו בעבר לא אחת, כי לא נושאיט סעד לצד, שנטול חלק במכרז, גם אם הוא מצביע על הפגמים, שנפלו בהצעותיו של אחר, אם התנהגותו של העותר אינה חופשית מפגמים.

nimok ledhiah ale ha-saf shel utirot nosofot b'tahom hamcerozim zivu'rim la-a di'on legof
teunot ha-uotrim.³³⁶

לעתן, לאחר הקמת בתי המשפט לעניינים מינימליים משמשת עיליה זו nimok nepoz
ma'ad l'siluk ul ha-saf cui'la yihida l'siluk ul ha-saf ao cu'ileh mazterat lenimokim imoterim,
shel bekhot le-zoo binimim v'utirot.³³⁷ בנושא המכרזים ציבוריים בבית משפט אלה.

לעתן זה התייחסנו לא רק לפועלותיו של עותר, ככל שהוא חלק מן ההליכים של
המכרז, אלא על אחת כמה וכמה לתום הלב, המתיחס אל הפניה לבית-משפט זה, ולזרה,
אותה לובשת הפניה האמורה".

לדוגמה בג"ץ 685/88 **אחים אלפסי א.א. הסעות (שותפות נ' המועצה האזורית גליל, מג(1) 708 (להלן: אחים אלפסי)**. העורת יצירה בעתרתה מצג כאלו וכתה במכרז בשנת
הקדמתה למועד הגשת העותרת, אך הסתבר, כי לא כך היו הדברים, וכי התקשרותה עם
עורק המכزو באותה שנה נעשתה על פי הסכם מיוחד ולתקופת נסיעון. העורתה נדחתה בין
היתר בעילה של חוסר נקיון כלפים, למורתה שухותרת טענה לשחיתות בהילכי המכزو. בג"ץ
634/88 **אל-קרא, חברה למון שירותים לעיר בע"מ נ' ראש המועצה המקומית נשר (22.9.1988)**. העורתה ציינה בעתרתה, כי הצעתה הייתה הזולה ביותר, בעוד שעובדה זו
התברר לבית המשפט כלא מדוייקת. העורתה נדחתה בעילה של חוסר נקיון כלפים.

רע"א 9333/05 **היולט-פקוד (ישראל) בע"מ נ' מפעל הפיס (30.10.2005) (להלן: היולט פקרד)**. בית המשפט העליון דחה בבקשת רשות ערעור על דוחית בקשה לזו binimim, בין
הseau, בגין אי אוכור בבקשתו לזו binimim, כי במסמכיו המכزو שעליהם ויתרה מראש, על כך
שבהתדיינות כלשי עמו עורק המכزو תאה רשאית לקבלת סעד של ציווי. הערעור נדחה
למרות שבית המשפט לא שלל לחולוין את הטענה לעוניין פגם בהילכי המכزو; בבר"ם
לכ"ב נ' מדינת ישראל – משיד הביטחון (23.7.2009) לא פרש העורת את מלא
העובדות הרלוונטיות בכך שלא ציין בעתרתו, כי נihil משא ומתן עם המשיבה שאת העותה
ביקש לפסול במכزو לביצוע העבודות נשוא המכزو קבלן משנה מתעמה. אף לא צין, כי
נכון למועד העורתה הינו מבצע עבודות במכزو קבלן משנה של ווכה אחר. הערעור נדחה,
בין היתר, בעילה של חוסר נקיון כלפים; בבר"ם 2932/11 אופיצי בע"מ נ' עיריית אשדוד
(17.4.2011) טענה המדרונות, כי דין הצעת הזוכה היה להיפסל, בין היתר, לאור כך שמסרה
ההצעה לא נcona לגביו פרויקטים שישימה לפני הגשת ההצעה במכزو. בית המשפט העליון
דחה את בקשת העורתה למתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחווי הדוחה את
בקשה לזו binimim, בין היתר, בעילה, כי העורתה עצמה התאה בדיווח לא נconi על-אודות
פרויקטים שישימה, ואף לא גילהה לבית המשפט, כי הגישה הצעה גרעונית.

בעניין עת"ם (מיןימי י-ט) 604/02 **יעדים תיור בע"מ נ' מדינת ישראל (28.8.2002)**, אחד
הסעדים החלופיים לו עטרה העורתה היה ביטול המכزو. בקשה העורתה לזו binimim

עם זאת, לא כל אי גילוי עובדה רלוונטית עשויה להביא להפעלת עילת הסף של חוסר נקיון כלפיים כנגד העותר.³³⁹ ברם, לנוכח הקפדרת הגבואה של בתי המשפט עם העותרים, מקרים כאמור הינם בבחינת חזון לא שכיה בפסקה.

7.2 ניתוח הרצינגל של עילת חוסר נקיון כלפיים

אקדמי ואצ'ין, כי בין שתי זרעותיה של עילת חוסר נקיון כלפיים שבהן עסתה, סבורני, כי העילה הדינונית עשויה להיות בעלת רצינגל מוצדק בהיבט של הצורך במערכות סעדים אפקטיביים. זאת בתנאי שיישומה של עילה זו יהיה זעיר וחריג. לעומת זאת, אינני סבור, כי עילת חוסר נקיון כלפיים המהוותית אינה מתנגשת עם האינטרסים במערכות סעדים אפקטיביים. הנפקה הוא. עמדתי על כך כבר בעבודת מחקר לתואר שני שהוגשה בשנת 2003³⁴⁰ ארכיב ואנמק את טיעוני בפסקאות הבאות.

מקורה של עילת חוסר נקיון כלפיים הוא בדיני היושר (equity law) שנוצרו כמשפט משלים למשפט האנגלי המקביל (common law), לצורך עשיית צדק.³⁴¹ אחת הנגורות של דיני היושר האנגלי הוא הכלל לפיו מי שմבקש סעד מהיושר צריך לבוא בידים נקיים ("he who comes to equity must come with clean hands").³⁴²

והעתירה נדחו, בין היתר, בעילה של חוסר נקיון כלפיים לנוכח אי צירוף מסמכים רלוונטיים ואי גילוי נאות, לגישת בית המשפט; בע"מ 8196/08 אור הייטק בע"מ נ' עיריות אילת (10.11.2009). נדחה ערעורה של המערערת בגין דחיתת עתירתה, בין השאר, בגין כך כי מניע מרכזיה בהגשת העתירה היה חוב שחייב עורך המכדו למעערערת, הגם שהתוכנות נשוא המכדו, שכונגדן הלינה המערערת, סופקו על ידה ל-125-126 רשותות. הערעור נדחה, בין היתר בעילה של חוסר נקיון כלפיים, למראות שבית המשפט ציין מפורשות, כי איןו שבע רצון מהתנהלות ורשות הציבוריות.

עת"ם (מין'לי חי') 38311-02-10 **אשכבי זלצמן בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ פס' 55** לפסק דין של השופט ברכה זיו (2.8.2010). בית המשפט קבע, כי לא די בכך שהעובדות שלא ציינו תמיינה רלוונטיות, אלא שומרה עליהם להיום גם "מחאות".³³⁹

שבת, **המטרה הכלכלית בדיני המכירות, לעיל ה"ש 8, בעמ' 79-85.**³⁴⁰
זמיר, **ביקורת השיפוטית: כללי הסף, לעיל ה"ש 5, בעמ' 2013-2014.** ראו גם ALASTAIR (לולן: אלסטה, דיני יושר ובאנגות, לעיל ה"ש 341, בעמ' 31).³⁴¹

³⁴²